

ЭКОНОМИКАМИЗНИНГ ЗАРБДОР ОДИМИ

1973 ЙИЛДА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАЛАРИНИНГ АХБОРОТИ

Тошкент области меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди Директиваларини амалга ошириб, туққизинчи, беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида экономикани юксалтириш, халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш даражасини оширишда янги, катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Область халқ хўжалигининг барча тармоқларида кенг аниқ олиб кетган соғиланиш мусобақа 1973 йил планининг асосий кўрсаткичларини тўла ва ошириб бажариш таъминлади, шунингдек, қабул қилинган социалистик мақбурлар ҳам тўла адо этилди.

Утган йили халқ хўжалиги ривожланишининг асосий кўрсаткичлари қуйидагича бўлди:

1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан:

Саноат маҳсулоти	108,7
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти	106,0
Қапитал маблағ сарфлаш	104,0
Барча турдаги транспортнинг юк обороти	113,1
Ишчи ва хизматчилар сонин	103,1
Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи	102,3
Чакана товар обороти	105,6
Аҳолига маийший хизмат кўрсатиш	112,5
Халқнинг турмуш даражасини яхшилаш бўйича тадбирлари амалга ошириш давом эттирилди.	

1973 йилда саноат маҳсулоти 1972 йилдагига нисбатан 330,2 миллион сўмлик қўйилди.

Қапитал қўйилишини катта программаси бажарилди. Умумий қиймати 712,9 миллион сўмлик асосий фондлар қўйилишига топширилди.

1973 йилда фондида олиш плани бажарилди. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида илмий-техника таркибига соҳасида тадбирлар амалга оширилди, бу тадбирлар илмий ишлаб чиқаришнинг янада ривожланишига ва самарадорлигининг ортишига ёрдам берди.

Халқ хўжалиги тармоқлари бўйича йиллик планининг бажарилиши қуйидагича бўлди:

I. САНОАТ

Саноат ҳодимлари маҳсулот реализация қилиш ва қўйилган муҳим буюмларни ишлаб чиқариш йиллик плани мuddатидан олгари бажарилди. Йиллик планидан ташқари 111,6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

Ишлаб чиқариш ҳажми 1972 йилдагига нисбатан 8,7 процент қўйилди. Меҳнат унумдорлиги бир йилда 5,7 процент орти. Саноатнинг халқ хўжалигига техника таркибига таъминловчи тармоқлари анча юксак суръатлар билан ривожланди.

Саноатнинг айри тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришини қўйилиши 1972 йилдагига қараганда қуйидагича бўлди:

1973 йил маҳсулот реализация қилишнинг бажарилиш проценти	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Электр энергетика	7	процент
Эксплуатация	10	процент
Қора ва рангли металлургия	6	процент
Химий саноати	8	процент
Машинасозлик ва металл ишлаш	14	процент
Ўрмон ва ёғочсозлик саноати	12	процент
Бинокорлик материаллари саноати	9	процент
Енгил саноат	3	процент
Пахта тозалаш саноати	1	процент
Озиқ-овқат саноати	8	процент

Шаҳарлар ва районлар бўйича маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши, саноат ишлаб чиқариши ва меҳнат унумдорлигининг ортиш суръатлари қуйидагича бўлди:

1973 йил маҳсулот реализация қилишнинг бажарилиш проценти	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Умуман область бўйича	103,1	108,7
Шаҳарлар		
Тошкент	103,3	109,8
Олмалик	101,5	107,3
Ангрен	104,6	108,5
Бекobod	103,0	104,1
Чирчиқ	101,8	107,6
Янги-Йул	102,5	102,0
Районлар:		
Оққўрғон	104,9	112,8
Оҳангарон	103,4	112,2
Бекobod	104,6	95,6
Бўстонлик	104,3	117,1
Бўна	104,2	103,1
Юқори Чирчиқ	105,5	110,6
Қалинчи	102,9	110,9
Қуйи Чирчиқ	103,6	111,6
Орқоникенд	104,2	108,5
Пискент	104,2	101,0
Ўрта Чирчиқ	106,7	117,4
Чиноз	103,6	104,0
Янги-Йул	102,5	104,6
Энг муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:		

1973 йил маҳсулот реализация қилишнинг бажарилиш проценти	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Электр энергияси—миллиард киловатт-соат	15,3	106
Ўнмийр — минг тонна	4071,3	110
Куч трансформаторлари — минг киловольт-ампер	4096	115
Брон кабел — минг километр	16,5	99,0
Компрессорлар — дона	4397	128
Тракторлар — минг дона	19,1	108
Трактор шассиелари — минг дона	34,6	96
Трактор селлакалари — дона	7272	99,6
Трактор култиваторлари—минг дона	22,5	105
Қишлоқ хўжалиги машиналари — миллион сўмлик	77,0	108
Пахта терим машиналари (физик бирликда) — дона	6725	99,0
Қўрак қўйилган машиналар — дона	2450	80
Электрик кўприк қўрилари (маҳсулоти ҳам ҳисобга кирмади) — дона	1030	106
Экскаваторлар — дона	1212	103
Цемент — минг тонна	2553	101
Пигма темир-бетон конструкциялари ва деталлари (ердамчи саноатда тайёрланган ҳисобга кирмайди) — минг куб метр	1884	108
Бинокорлик гишти (ердамчи саноатда тайёрланган ҳисобга кирмайди) — миллион дона	687,8	102
Асбобцемент қувурлари (шартли километр)	3103	106
Линолеум — минг квадрат метр	2001	85
Химия асбоб-ускуналари — миллион сўмлик	22,5	111
Дераза обраси — минг квадрат метр	3001	105
Ќороз — минг тонна	24,5	103
Мобель — миллион сўмлик	38,3	113
Нардоз керамика плиталари — минг квадрат метр	511	109
Ўрғзор холоидликларини — минг дона	76,2	108

Газ плиталари — минг дона 135,9 107
Чўйи ванналари — минг дона 102 112
Еритиш шпур — минг километр 75,1 100,2
Пахта толаси — минг тонна 144 104
Каноп толаси — минг тонна 36,4 110
Ип газламалари — миллион квадрат метр 150 102
Пойпоқлар — минг жуфт 47 117
Ички трикотаж — минг дона 9075 105
Устки трикотаж — минг дона 6135 108
Чарм пойфазал — минг жуфт 9910 106
Гўшт (давлат хом ашё ресурсларидан) минг тонна 34,1 105

Қаймон олинмаган сўт маҳсулотларини сўтга айлантириб ҳисоблаганда (давлат хом ашё ресурсларидан) — минг тонна 101,4 106
Ўсимлик мойи (давлат хом ашё ресурсларидан) — минг тонна 46,7 105
Қолбаса маҳсулотлари — минг тонна 21,5 113
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна 52,1 112
Консервалар — шартли миллион банка 106,8 101
Макарон маҳсулотлари—минг тонна 13,2 132
Маданий-маийший ва уй-ўрғзор товарлари — миллион сўмлик 157,5 115

1973 йилдагига қараганда электр энергия ҳосил қилиш 931 миллион киловатт-соат, ўнмийр қазиб чиқариш 371 минг тонна, компрессорлар ишлаб чиқариш 975 дона, тракторлар 1,5 минг дона, химия асбоб-ускуналари 2,3 миллион сўмлик, цемент 43,4 минг тонна, асбобцемент қувурлари 182 шартли километр, дераза обраси 155 минг квадрат метр қўй ишлаб чиқарилиди. Шунингдек, халқ истеъмолчи товарлари ишлаб чиқариш ортиди. Жумладан, рўғзор холоидликларини 5,7 дона, ип газламалар 3,4 миллион квадрат метр, чарм пойфазал 528 минг жуфт, гўшт 1011 тонна, қаймон олинмаган сўт маҳсулотлари 6088 тонна, қолбаса маҳсулотлари 2496 тонна қўй ишлаб чиқарилиди.

Область саноат корхоналари коллективлари 1973 йилда асбоб-ускуналар, хом ашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш ва ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ошириш бўйича ишларини давом эттирдилар.

Рационализиаторлар ва яхтирочилар халқ хўжалигини ривожлантиришда катта ҳисса қўйишди. Уларнинг тақлифлари жорий қилинган ҳар бири ўнларча миллион сўмлик маблағни тежаб қолдиш имконини туғилди.

Товар маҳсулоти таннарҳини қайтаришнинг плани бажарилди.

Умуман область бўйича план ошириб бажаришнинг ҳолда айрим корхоналар саноат маҳсулотини реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, трансформаторлар, брон кабел, селлакалар, қўрак қўйиш машиналари, ўсимлик мойи, консервалар ва бошқа айрим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш планини бажармади, ҳамма жойда ҳам маҳсулотини ассортимент бўйича ишлаб чиқариш таъминланмапти.

Фойдаланишга топширилган қатор янги объектларда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг лойиҳадаги даражаси сўт ўзлаштирилмоқда, таннарх ва меҳнат унумдорлигининг лойиҳадаги даражаси сўт ўзлаштирилмоқда.

II. ТРАНСПОРТ

1973 йилда транспорт янада ривожланди. Тошкент темир йўл бўлинимаси юк ташиш йиллик планини 104,1 процент қилиб бажарди. Тошкент темир йўл бўлинимаси юк жуъатиш 1972 йилдагига қараганда 7,2 процент қўйилди. Бунга ҳаракатдаги составдан фойдаланиш даражасини ошириш асосида эришилди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти халқ хўжалик юкларини ташиш йиллик планини 101,3 процент, пассажирлар ташиш планини 98,2 процент бажарди. 1972 йилдагига қараганда юк ташиш 7,5 процент, юк обороти 13,1 процент, умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортида пассажир обороти 8,3 процент ошди.

Юк обороти йиллик плани 104 процент, пассажир обороти йиллик плани 100,6 процент бажарилди. Тошкент авиация бўлинимаси юк ташиш ҳажми бўйича йиллик планини 102 процент ва пассажир обороти бўйича 101,6 процент қилиб адо этди. 1972 йилдагига қараганда авиацияда умумий юк ташиш ҳажми икки процент, пассажир обороти 1,6 процент ортиди. Бир йилда пассажирлар ташиш 2,6 процент қўйилди.

Областда алоқа қорхоналари янада ривожланди. Автомат ва ярим автомат телефон алоқаларини яратиш бўйича ишлар давом эттирилди.

III. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари туққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1973 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда таёйрлашни қўйилтиришда катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Қолхозлар ва давлат хўжаликлари пахтачиликда техника тараққийи янада жаддалаштириш бўйича тадбирларни амалга ошириб, 1973 йилда бутун пахтачилик тарихида энг юксак ҳосил етиштирилган ҳамда давлатга 417,2 минг тонна пахта сотдилар. Бу пландагига нисбатан 32,2 минг тонна ва социалистик мажбуриятдагига қараганда 17,2 минг тонна қўйилди. Пахта ҳосилдорлиги гектарига 29,7 центнерга этди.

1973 йилда давлатга пахта сотиш плани областдаги барча районлар томонидан ортиги билан бажарилди.

Ғалланани янги ҳосили қўлайди ва уни етиштириш халқ хўжалик плани збдаси билан адо этилди. 1973 йилда 175,5 минг тонна ғалла етиштирилди. Шолни ва маккажўхори етиштиришда ҳам катта ютуқларга эришилди.

1973 йилда 47,5 минг тонна шолни ва 43,5 минг тонна маккажўхори дона етиштирилди. Бу аавалги йилда етиштирилган ҳосилга нисбатан анча қўйилди.

Бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳам қўйилди.

Барча категориядаги хўжаликлар бўйича деҳқончиликнинг асосий маҳсулотларини етиштириш қуйидагича бўлди:

1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Пахта	401,4	417,2
Ғалла	125,8	175,5
Шу жумладан: шолни	40,1	47,5
Картошка	71,7	79,8
Сабзавот	303,0	348,2
Лекин қатор қолхозлар ва совхозларда дала ишларини амалга ошириш мuddатлари қўйиб бормиди, қишлоқ хўжалик техникасида тўла фойдаланилмади.		
Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари еришилган ютуқларини янада мустаҳкамлашга интилоб, 1974 йилда қишлоқ хўжалиги экинларида юксак ҳосил олинишини таъминлаш учун ишчи ҳамжиҳатлик ҳисаб олиб бормоқдалар. 59 минг гектар майдонга кузги дон экилди, 218,6 минг гектар майдон шудгор қилинди. Ҳамма жойда қишлоқ хўжалик техникасини таёйрлаш ва ремонт қилиш ишлари олиб бориляпти.		
Утган йили областда чорвачилик янада ривожланди.		

Қолхозлар ва давлат хўжаликларидида маҳсулдор моллар туёти қуйидагича бўлди:

Минг бош	1 январьгача	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Биринк шохли қорамол	140,7	145,7
Шу жумладан: сипирлар	43,2	44,6
Чўчқалар	76,7	77,7
Қўй ва эчкилар	388,7	432,2
Чорвачилик маҳсулотларининг асосий турларини етиштириш қуйидагича бўлди:		

1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Барча категориядаги хўжаликларда		
Гўшт (сўйилган вазида) — минг тонна	31,0	33,7
Сўт — минг тонна	221,9	240,2
Тухум — миллион дона	226,9	258,7
Қолхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликларидида		
Гўшт (сўйилган вазида) — минг тонна	16,5	18,1
Сўт — минг тонна	90,5	99,8
Тухум — миллион дона	115,1	143,7
Ҳар бир сипирдан сўт соғиб олиш ўртача 6,7 процент, товудан тухум олиш 5,6 процент қўйилди.		

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришнинг қўйилиш қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш давлат планининг муваффақиятли бажарилиши ва ошириб бажарилишини таъминлади.

1973 йилда пахта, ғалла, картошка, сабзавот, поллиз экинлари, мена, узум, қорамол ва парранда, сўт, тухум, жуи, шилла харид қилиш плани ортиги билан адо этилди.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари асосий турларини давлат томонидан харид қилиниши қуйидагича бўлди:

Минг тонна	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан	1973 йилда 1972 йилдагига нисбатан процент ҳисобидан
Пахта	401,4	417,2
Ғалла	125,8	175,5
Картошка	71,7	79,8
Сабзавот	303,0	348,2
Поллиз экинлари	76,3	83,6
Чорамол ва парранда (Чорамол тирик вазида)	23,6	25,2
Сўт	78,5	85,9
Тухум — миллион дона	102,8	133,9
Ўнмийр — тонна	1390	1517

Утган йили қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш бўйича ишлар давом эттирилди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга қапитал маблағ сарфлаш қўйилди. Бу қапитал маблағлар бутун ишлар комплекси бўйича 1973 йилда 163,0 миллион сўмлик таъминланди. Шу жумладан давлат қапитал маблағлари 125,8 миллион сўмлик ва қолхозлар маблағлари 37,2 миллион сўмлик таъминланди.

Область қишлоқ хўжалигига қўй миқдорда тракторлар, юк ва маҳсул автомашиналари, ғалла, силос, маккажўхори йиғадиган комбайнлар, пахта терим машиналари, селлакалар, култиваторлар, косилкалар, универсал юк ортиқчилар етказиб берилди. 1973 йилда область қишлоқ хўжалиги қўй миқдорда минерал ўғитлари олди.

IV. КАПИТАЛ ҚЎЙИЛИШИ

1973 йилда халқ хўжалигининг кўпгина тармоқларида янги корхоналар қўриш, мавжудларини кенгайтириш ва реконструкция қилиш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди.

Утган йили ўзунинг 500 километрдан ортиқ бўлган турли қувватлидаги электр узатиш линиялари қўрилди. Рангли металлургия, химия саноати, машинасозлик ва саноатнинг бошқа тармоқларида янги қувватлар ишга туширилди. Шунингдек, бинокорлик материаллари саноати корхоналарида жумладан Бекobod цемент комбинатида, оқил зарбиди, Чирчиқдаги бинокорлик материаллари ва конструкциялар комбинатида янги қувватлар фойдаланишга топширилди.

Енгил саноатда Тошкент пойфазал фабрикаси ишга туширилди. Озиқ-овқат саноатида Тошкентдаги парфюмерия фабрикасининг иккинчи навбати ишга туширилди. Тошкентда Волга автомобиль заводининг автомобиль қўрилди. Тошкент метрополитени кураишнинг давом этмоқда.

Бундан ташқари қатор мавжуд саноат корхоналарида ишлаб чиқаришнинг механизациялаш ва интенсификация, технология жараёнини яхшилаш, асбоб-ускуналарни модернизациялаш ва бошқа таъминий-техникавий тадбирлар ҳисобига ишлаб чиқариш қувватлари ошди.

«Сергели» совхозида чорвачилик комплекси фойдаланишга топширилди. Бу ерда ҳар йил 52 минг бош чўчка етиштирилди ва бурдонга боқилди. Чорвани сақлаш учун янги чорвачилик бинолари қўрилди.

Давлат ва қолхозлар маблағлари ҳисобига қишлоқ хўжалигига 6,1 минг гектар янги ерлар сўторилди ва 3 минг гектар ўтлоқларга сув чиқарилиди. Каттагина майдонларда еришнинг мелiorация ҳолатини яхшилаш ва қапитал текислаш, суғориш тармоқларини қайта қўриш, илгари сув чиқаришдан ўтлоқлардаги сув хўжалиги иншоотларини реконструкция қилиш, ўрмон ихота ва ўрмон минтақалари яратиш бўйича ишлар олиб борилади.

1973 йилда маблағ билан таъминланишнинг барча маблағлари (қолхозлар ва аҳолининг харажатлари ҳам шу ҳисобга кирди) ҳисобидан қапитал маблағ сарфлаш 780,7 миллион сўмлик таъминланди. 1972 йилдагига нисбатан 4 процент ошди.

Давлат қапитал маблағларини сарфлаш 743,5 миллион сўмлик таъминланди. Бу эса ўтган йилдагига қараганда олти процент қўйилди.

Саноат қўйилишида халқ хўжалигига техника тараққийи таъминловчи объектлар ҳамда халқ истеъмолчи товарлари ишлаб чиқарувчи тармоқлар қўйилишига катта эътибор берилди.

Каттагина миқдорда маблағ қишлоқ хўжалигига сарфланди. Иригация-мелiorация қўйилиш нятта ҳамда амалга оширилди.

Маблағ билан таъминланишнинг барча маблағлари ҳисобидан 712,9 миллион сўмлик экин 1972 йилдагига нисбатан 11 процент қўй асосий фондлар фойдаланишга топширилди.

Давлат қапитал маблағлари ҳисобига 692,8 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди, бу 1972 йилдагига нисбатан 13 процент қўйилди.

Давлат пудрат таъминотларининг ўз кучлари билан амалга оширилган пудрат ишлари йиллик плани умулан область бўйича 102 процент қилиб бажарилди, бунда

ишлар ҳажми ўтган йилдагига нисбатан тўрт процент ортиди.

Асосий қўйилиш трестлари бўйича пудрат ишлари йиллик планининг бажарилиши қуйидагича бўлди:

Йиллик планининг бажарилиш кўрсаткичлари	Йиллик планининг бажарилиш проценти	
	Пудрат ишлари умумий ҳажми	Ўз кучлари билан бажаришган ишлар ҳажми
Главташкентстрой	100	104
Алмаликвинцевстрой	104	101
Ўзбекшахтострой	102	99
6-қурилиш трести	100	105
16-қурилиш трести	99	87
160-қурилиш трести	98	104
Ташобдестрой	84	82
23-қурилиш трести	109	112
Ташкентводострой	104	106
Ташмедиагострой	105	103
Промжилводострой	101	99